

KARVIA

TARKASTUSLAUTAKUNNAN

**ARVIOINTIKERTOMUS
2023**

SISÄLLYSLUETTELO:

1.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2023	3
1.1.	Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
1.2.	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
1.3.	Arvioinnin toteuttaminen	3
2.	TALOUELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS	4
2.1.	Talousarvion toteutuminen tilikaudella	4
2.2.	Kuntakonserni	5
2.3.	Yhteenveto taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta	5
3.	Toiminnallisten tavoitteiden arviointi	6
3.1.	Kunnanhallitus	6
3.2.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	6
3.3.	Vapaa-ajan lautakunta	7
3.4.	Tekninen lautakunta	7
3.5.	Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta	8
4.	VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN JÄLKISEURANTA	8
5.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	8

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2023

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Karvian kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Niiden toiminta on kunnan muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat kunnanvaltuutettuja. Valtuusto on valinnut kokouksessaan 12.8.2021 toimikaudekseen 2021-2025 tarkastuslautakunnan. Lautakunta on vuoden 2023 arvioinnin parissa kokoontunut seuraavassa kokoonpanossa:

Varsinainen jäsen

Kaija Kangas, pj
Hilma Välimäki, vpj
Jukka Ohrankämmen
Merja Holkko
Ilmo Törmä

Henkilökohtainen varajäsen

Paavo Tuuliniemi
Pirkko Välimäki
Anne Aho
Sirkka Mäkinen
Atte Myllyviita

Kunnanvaltuusto valitsi 7.4.2022 Karvian kunnan vuosien 2022-2025 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö Oy SK-Reviisorit Ab:n. Vastuullisena tilintarkastajana arviointikaudella 2023 on toiminut JHT, HT Toni Koivusaari. Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisesta ja keskeisistä havainnoista. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut JHT, HT Ilari Karhu.

1.3. Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta kokoontui arviointikauden aikana yhteensä kuusi kertaa. Tarkastuslautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen päätöksenteon sekä kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja tarkasteluun sekä viranhaltijoiden haastatteluihin. Tarkastuslautakunnan kuultavina on ollut kunnanjohtaja, hallintojohtaja-koulutoimenjohtaja, vt. tekninen johtaja, teknisen lautakunnan puheenjohtaja, hyvinvointipäällikkö, Kiinteistö Oy Karvian Vuokratalojen toimitusjohtaja, Willi Karvia Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja Karvian Lämpö Oy:n toimitusjohtaja.

Tarkastuslautakunnan kauden 2023 ensimmäinen kokous oli 15.9.2023, siellä kuultiin ja merkittiin tiedoksi tilintarkastajan työsuunnitelman vuodelle 2023 ja hyväksyttiin arviointisuunnitelma. Kokouksessa 20.10.2023 käytiin läpi kunnanhallituksen vastine arviointikertomuksen 2022 havaintojen johdosta ja kuultiin hallintojohtaja-koulutoimenjohtajan ajankohtaiskatsaus. Kokouksessa 15.12.2023 lautakunta kuuli kunnanjohtajalta katsauksen ajankohtaisiin asioihin ja tavoitteiden toteutumiseen. Kokouksessa 19.1.2024 haastateltavana olivat vt. tekninen johtaja Antti Tala, teknisen lautakunnan puheenjohtaja Tapio Savioja, toimitusjohtaja Lauri Hölttä, toimitusjohtaja Soile Ala-Kantti ja hallituksen puheenjohtaja Voitto Raita-aho teknisen toimen, Karvian Lämpö Oy:n, Willi Karvia Oy:n ja Kiinteistö Oy Karvian Vuokratulojen asioista.

Vuodelle 2023 asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi perustuu pääasiassa kunnanhallituksen laatimaan tilinpäätöskirjaan, lautakunnan kuulemisiin, pyydettyihin arviointilomakkeisiin sekä lautakunnan jäsenten havaintoihin heille toimitettujen toimielinten pöytäkirjojen perusteella.

Arvioinnin toteuttamisessa ja arviointikertomuksen laadinnassa on huomioitu tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet, kuten lautakuntien jäsenyydet/varajäsenyydet.

2. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS

2.1. Talousarvion toteutuminen tilikaudella

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on alijäämäinen -504.628,00 euroa. Tulos ylitti talousarvion, sillä vuoden 2023 talousarviossa tuloksen arvioitiin olevan -934.104,00 euroa alijäämäinen. Talousarvioon verrattuna tulos toteutui 429.476,00 euroa parempana. Käyttötalouden toimintatuotot olivat 1.703.220,00 euroa ja ne ylittivät talousarvion 219.894,00 eurolla. Toimintakulut olivat 7.534.889,00 euroa. Talousarvio alittui 83.569,00 eurolla.

Verotulot ja valtionosuudet

Karvian kunnan tuloveroprosentti oli vuonna 2023 7,86 %. Verotulot ja valtionosuudet olivat yhteensä 5.892.334,91 euroa. Verotulot ylittivät talousarvion arvioidusta 96.627,00 euroa ja valtionosuudet alittivat talousarvion 23.229,00 eurolla.

Vuosikatteen muodostuminen

Tilikauden vuosikate (tulos ennen poistoja) toteutui 414.998,00 euroa positiivisena: tilikauden tulot riittivät kattamaan tilikauden kulut.

Toimintakulut alittivat arvioidun (sis. lisämäärärahat) 83.569,00 eurolla, talousarvion toteuman ollen näin 98,6 prosenttia. Henkilöstökuluissa toteuma oli 98,2 %. Myös palveluiden ostot olivat tilikaudella ennakoitua toteuman ollessa muutettuun talousarvioon nähden 97,8 prosenttia. Ostot tilikaudella toteuma oli 100,8 %, ylitys johtuu suurimmaksi osaksi sähkö- ja lämmityskulujen kustannusten noususta.

Käyttötalouden toimintatuotot olivat ennakoitua hiukan suuremmat ollen tilikaudella 1.703.220,00 euroa, mikä ylitti talousarvion 219.894,00 eurolla. Tilikauden poistot olivat yhteensä 821.836,00 euroa ja tilikauden tulos poistojen jälkeen alijäämäinen -504.095,00 euroa.

Investointien toteutuminen

Vuoden 2023 muutetussa talousarviossa nettoinvestointeihin oli varattu yhteensä 1.192.000,00 euroa.

Lopulliset investointimenot olivat nettona 170.902,59 euroa. Nettoinvestointeja painaa alas Posan kuntayhtymäosuuden tuloutuminen 430.669,00 euroa kuntayhtymän purun vuoksi. Se piti esittää investointitulona. Varsinaisista investointimenoista alittuivat merkittävimmin yhtenäiskoulun vesikaton saneeraus, urheilutalon ilmanvaihdon rakentaminen ja Willelän uimarannan alueen kunnostus.

Lainakannan muutokset

Karvian kunnan pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 347.368,00 eurolla. Kunnan lainakanta oli tilikauden lopussa 1.389.000,00 euroa.

2.2. Kuntakonserni

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonsernia koskevista olennaisista tapahtumista sekä kuntakonsernin valvonnan järjestämisestä. Konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.11.2020 § 58 ja se on tullut voimaan 12.11.2020.

Konsernin tilikauden vuosikate oli 2.132.738,09 euroa (2.259.809,44 € vuonna 2022) ja tilikauden poistot ja arvonalentumiset 2.764.911,66 euroa. Verojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden tulos oli -685.309,86 euroa alijäämäinen.

Konsernin rahoitusasema heikkeni tilikaudella. Kun kertynyttä ylijäämää konsernitaseessa oli vuonna 2022 15.102.341,28 euroa, vuoden 2023 päätteeksi ylijäämää oli 14.420.153,92 euroa. Kuntakonsernin omavaraisuusaste pysyi samana edellisvuodesta ollen 56,0 prosenttia.

Lautakunta painottaa raportointia konsernijohtolle konserniohjeen mukaisesti ja myös vastavuoroisesti lautakunta pitää tärkeänä, että konsernijohto ottaa omistajana aktiivisesti kantaa vähintään konserniohjeen edellyttämissä asioissa merkiten yhtiötä koskevat päätökset kunnanhallituksen kokouspöytäkirjaan.

2.3. Yhteenvedo taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Kertynyttä ylijäämää on taseessa tilikauden 2023 päätteeksi 7.522.582,08 euroa, kun sitä vuotta aiemmin oli 8.027.210,51 euroa.

Toimintakuluissa tapahtui teknisen lautakunnan osalta talousarvio ylityksiä kiinteistöissä 95.772,00 euroa ja vesi- ja viemärlaitoksella 60.073,00 euroa.

3. Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

3.1. Kunnanhallitus

Tilikauden aikaisten tavoitteiden toteutumista on arvoitu tilinpäätöksessä laajasti. Alle on valittu arvioitavaksi kunnan perustehtävän kannalta olennaisimmat toiminnalliset tavoitteet. Kunnan tehtävänä on kuntalain 1 § mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointi ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Yleishallinto

Yleisen hallinnon tavoitteena oli henkilöstön perehdyttämien uusiin ja juuri käyttöön otettuihin järjestelmiin ja uusien yhteisten toimintatapojen suunnittelu ja käyttöön ottaminen. Toimintakertomuksen mukaan henkilöstön on perehtynyt vuonna 2021 käyttöön otettuihin järjestelmiin jatkuvasti lisää. Vuoden 2022 alusta otettiin käyttöön asianhallintajärjestelmän lisäosa, luottamushenkilöiden Portaali kokousmateriaalien jakamista varten. Yleishallinnon henkilöstö on vastannut teknisen osaston henkilöstön perehdyttämisestä ja kouluttamisesta järjestelmiin. Toimintatavat ovat hakeneet edelleen muotoaan uusien järjestelmien ja ulkoistettujen palveluiden suhteen.

3.2. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Perusopetus

Peruskoulujen tavoitteena oli kasvattaa karvialaisista nuorista persoonaltaan ja itsetunnoltaan terveitä yhteistoimintaan kykeneviä nuoria, jotka oppivelvollisuutensa aikana saavuttavat omiin kykyihinsä ja taipumuksiinsa verrattuna mahdollisimman hyvän tieto- ja taitotason ja suorittavat perusopetuksen oppimäärän sekä hakeutuvat ja pääsevät toisen asteen koulutukseen. Toimintakertomuksen mukaan oppilaiden oma-aloitteisuuden ja itsenäisyyden vahvistaminen on osa jokapäiväistä opetusta ja arjen ratkaisuja. Yrittäjäyyskasvatusta on ollut mahdollisuus opiskella valinnaisaineena 2 vuosiviikkotuntia luokilla 8 ja 9. Yrittäjäyyskasvatus on ollut vuosien ajan yksi suosituimmista valinnaisaineista. Oppilaat ovat osallistuneet n. 10 kertaa erilaisiin yrittäjäyyskasvatuksen opintoihin liittyviin tapahtumiin. Kevään 2022 aikana kouluun tuli maaliskuun alkupuolelta lähtien ukrainalaisia oppilaita. Keväällä koulun päättyessä ukrainalaisia valmistavan opetuksen oppilaita oli koulussa kirjoilla 13, kun vuotta aiemmin heitä oli 9. Tärkeänä resurssina koulussa on ollut valmistavan opetuksen opettaja, joka oli palkattuna jo lukuvuoden 2021-2022 alusta. Näin saatiin valmistava opetus heti täydellä teholla käyntiin ukrainalaisten oppilaiden saapuessa Karviaan. Valmistava opetus jatkui myös syyslukukauden 2023 ajan.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena oli varhaiskasvatuspaikkojen ja vuorohoidon riittävyys Karvian varhaiskasvatuksessa, varhaiskasvatuksen lapsikohtaisten kustannusten pysyminen maltillisina ja lisätä liikunnallista toimintaa päiväkodissa. Toimintakertomuksessa raportoitiin, että Vuoden 2023 aikana hoitopaikka järjestyi jokaiselle varhaiskasvatusta

tarvitsevalle lapselle. Kaikilla perheillä on ollut yhtäläinen mahdollisuus saada lapselleen hoitopaikka.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuksen sisäilmakysymys sekä ylä- että alakerran osalta selvitetään perin pohjin.

Kirjastotoimi

Kirjaston tavoitteena oli kirjaston palveluiden aktiivinen käyttö. Kirjaston kokonaislainaus laski vuoteen 2022 verrattuna -8,6 % lainauksen ollessa yht. 24 649 lainaa. Fyysisiä kirjastokäyntejä rekisteröitiin 10 639 kpl, mikä on runsaat 15 % enemmän kuin viime vuonna. Kaikki kirjaston asiakkaat eivät ole lainaajia, vaan myös esim. lehdenlukijoita käy paljon. Omatoimikirjasto otettiin käyttöön 18.12.2023.

Lautakunta pitää omatoimikirjaston käyttöönottoa esimerkillisenä tapana lisätä palvelujen laatua kustannustehokkaasti.

3.3. Vapaa-ajan lautakunta

Liikuntatoimi

Liikuntatoimen vuoden 2023 painopisteitä olivat mm. ulkoliikunnan kehittäminen esteettömään Leinojametsään, terveellisten elämäntapojen edistäminen ja yhteistyön rakentaminen Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointikoordinaattoreiden kanssa. Ryhmäliikuntaa tarjottiin monipuolisesti ottaen huomioon koko ihmisen elinkaari. Liikuntaneuvojan ohjauksessa kerran viikossa toteutuivat; vauvajumppa, kehonhuolto, senioreiden tasapainojumppa, erityisryhmien boccia & curling, kehorytmiikkaan perustuva aivojen hyvinvointia edistävä liikuntatunti rytmis sekä 1. luokan liikuntakerho. Edelleen liikuntatoimi organisoii kerran viikossa senioritanssia, aikuisten harrastelentopalloa, tonkkumia, lavis lavatanssijumppaa, tyttöjen ja poikien sählyä kolmessa eri ikäluokassa, 6-10 vuotiaiden futiskoulua, Kangoo Jumpsia ja tankotanssia. Yhteistyötä Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointikoordinaattoreiden ei tavoitellusti saatu käynnistettyä. Kuntosalin kävijöitä kirjattiin 10 598, mikä oli 2554 kävijää enemmän kuin edellisvuonna.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että ulkomuseoalueen kehittämisen koordinoitua tehostetaan, jotta museon kiinteistöjen ylläpidon tavoitteet toteutuvat valtuuston päättämällä tavalla.

3.4. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan alle kuuluvat seuraavat tulosalueet: teknisen toimen hallinto ja suunnittelu, liikennealueet ja yleiset alueet, kiinteistöt, vesi- ja viemäri- ja siivous- ja keittiöpalvelut sekä rakennusvalvonta, liikenneturva ja kaavoitus. Tekninen toimi tuottaa yleisesti ottaen asumiseen liittyviä peruspalveluja.

Talousarvion 2023 mukaan kiinteistöjen arvon ja käyttömahdollisuuksien ylläpitämiseksi on alettu laatia kiinteistöstrategiaa, jonka avulla pyritään ohjaamaan kiinteistöhoitoa tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti määritelleen kiinteistön tuleva käyttö pitkällä tähtäimellä. Lautakunta pitää edelleen kiireellisenä kiinteistöjen sähköisen

seurantajärjestelmän käyttöönottoa ja kiinteistöstrategian laadintaa. Kun mainitut asiat on jo kahdessa edellisessä arviointikertomuksessa nostettu huomioitavaksi, ei toimeenpanoa voi enää lykätä. Valvontavelvollisten tulee ottaa näissä asioissa huomattavasti jämäkempi ote.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota teknisen lautakunnan palvelujen ostoihin käytettävän määrärahan ylittymiseen ja hankintakäytänteisiin. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hankintoja koskevaa kansallista ja kunnan sisäistä sääntelyä noudatetaan ja että varattuja määrärahoja ei ylitetä.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä, että investoinnit priorisoidaan tärkeysjärjestykseen, jotta talousarvioon merkittyjen investointien osalta lukumäärältään laajan investointiohjelman toimeenpano tehostuu. Tarkastuslautakunnan mielestä priorisointi tulee valmistella valtuuston käsiteltäväksi ja valtuusto voi ottaa asiaan kantaa tarvittaessa hyväksymällä muutokset talousarvioon.

3.5. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan talousarvion tavoitteet ovat olennaisilta osiltaan toteutuneet. Vuoteen 2023 kuului toiminnan sovittaminen uuteen kuntarakenteeseen, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Henkilövaihdokset aiheuttivat myös vuonna 2023 muutoksia ja pohdittavaa.

4. VUODEN 2022 ARVIINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN JÄLKISEURANTA

Tarkastuslautakunta kiinnitti vuoden 2022 arviointikertomuksessaan huomiota mm. kunnan tiedottamiseen, it-laitteiden tehokkaaseen käyttöön ja kiinteistönhoidon sähköisen huoltokirjan käyttöönottoon, josta on ollut huomio jo arviointikertomuksissa 2020-2022. Kunnanhallitus totesi vastineessaan 21.8.2023, että se kiinnittää jatkossa huomiota tiedottamisen parantamiseen valtuutetuille. Tekninen lautakunta on kokouksessaan 15.2.2024 päättänyt että viranhaltijat selvittävät käytettävissä olevat järjestelmävaihtoehdot. Teknisen lautakunnan pöytäkirjassa todettiin, että pyritään löytämään kustannustehokas ja toimiva kiinteistönhoidon sähköinen järjestelmä. Lautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistönhoidon sähköinen seurakuntajärjestelmä otetaan käyttöön. Tarkastuslautakunta pitää myös edelleen tärkeänä, että investoinnit priorisoidaan tärkeysjärjestykseen.

5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tilinpäätöksen alijäämä on -504.628,43 euroa. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan oma toiminta on pääosin järjestetty taloudellisesti ja tavoitteiden mukaisesti. Tekninen lautakunta on ylittänyt alkuperäisen määrärahasa huomattavasti. Ennakoitua pienempään alijäämään vaikuttivat verotulojen odotettua pienempi väheneminen ja valtionosuuksien arviota suurempi kertymä. Kunnan rahoitusaseman turvaamiseksi on kuitenkin tehtävä talouden tasapainottamisen toimenpiteitä myös seuraavalla tilikaudella.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että valtuusto pidetään ajan tasalla talouden tilanteesta ja talousarviomuutokset tuodaan päätettäväksi oikea-aikaisesti siten, että määrärahatarpeet tuodaan päätettäväksi ennen toimeenpanoa.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2023 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää kunnanhallitukselta selvityksen arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin, niin että ne voidaan käsitellä valtuuston syyskauden kokouksessa.

Karviassa 17. toukokuuta 2024

Kaija Kangas
puheenjohtaja

Hilma Välimäki
varapuheenjohtaja

Jukka Ohrankämmen
jäsen

Merja Holkko
jäsen

Ilmo Törmä
jäsen